

De Heerle

Inkijk- exemplaar

(slechts 6 van de 48 pagina's)

Word lid op
www.heemkingsteenokkerzeel.be

29^e jaargang - nummer 1 - Lente 2026

Driemaandelijks tijdschrift van Heemkring Ter Ham vzw

Steenokkerzeel - Melsbroek - Perk

Deze keer in De Veerle

Voorwoord	5
Het Floordambos Deel 1 - De bescherming	6
Van 't loeëf in Emelkoem.....	10
Dagboek van een Melsbroekse soldaat 1939-1940	11
Grasduinen in heemkundige tijdschriften	15
Hoe Rik Behets zijn lief vond tijdens WO II.....	15
Van Affligem tot Humelgem: de ontginning van witte steen.....	16
De sociale promotie van kunstschilder David II Teniers	19
De schoolkolonie, een haast vergeten opvang voor verzwakte en door oorlog of ziekte bedreigde kinderen	22
Steenokkerzeel, een heel bijzonder dorp	30
Caféspelen, Deel 4.....	32
De Sint-Martinuskeramiek van Melsbroek	36
Metaalverhaal: Een zilveren denier uit middeleeuws Brabant	37
Een verhaal van vuur en ijs	40
Ha ha humor als lokaal werelderfgoed.....	45
Ontbreekt er een nummer van De Veerle in uw collectie?	47
Oproep	48

Het Floordambos

Deel 1 - De bescherming

MARC VERELST

Een beschermd landschap met uitzonderlijke waarde

Op 26 juni 1991 werd het Floordambos en zijn omgeving officieel en definitief erkend als beschermd landschap. Het gebied, dat ongeveer 155 hectare beslaat, dankt die bescherming aan zijn uitzonderlijke wetenschappelijke en esthetische waarden, een erkenning die al lang verdiend was.

Het Floordambos ligt op de grens van drie gemeenten: Vilvoorde (deelgemeente Peutie), Machelen en Steenokkerzeel (met de deelgemeenten Melsbroek en Perk). Ongeveer de helft van het gebied bestaat uit gemengd, moerassig loofbos. Wat het zo bijzonder maakt, is de grote variatie in reliëf en bodemsamenstelling. De deels natte, kalkrijke ondergrond creëert ideale omstandigheden voor een uitzonderlijk rijke flora en fauna.

Het Floordambos doorheen de eeuwen

Wie oude kaarten raadpleegt, zoals de Villaretkaart (1745–1748) en de Ferrariskaart (1771-1778), ziet dat het bos door de eeuwen heen onder verschillende namen bekend stond.

Enkel het deel achter wat nu de Brabantse Golf is, droeg oorspronkelijk de naam "**Floordam**".

Het bredere bosgebied werd ook wel "**Gasthuysbos**" genoemd, terwijl de percelen grenzend aan Peutie eenvoudigweg "**Het Bosch**" heetten.

In de loop van de tijd verschoof de naam "**Floordambos**" van dat kleinere historische deel naar het volledige boscomplex zoals we het vandaag kennen.

In grote lijnen heeft het Floordambos zijn vorm door de eeuwen heen bewaard: een langgerekt bosmassief met een bijzonder grillige omtrek, talrijke enclaves en afwisselende open plekken.

De aanleg van de E19 en enkele grootschalige verkavelingen hebben het gebied weliswaar versnipperd, maar het karakter ervan niet gebroken. Juist die afwisseling van bosrand en open ruimte, het hooggeprezen bosrandeffect, maakt het gebied ecologisch zo waardevol. Rondom het Floordambos is er overwegend een open landbouwlandschap.

De wetenschappelijke onderbouwing

Roger Deneef, destijds ambtenaar Monumenten en Landschappen te Leuven, beschrijft in de beschermingsaanvraag welke elementen tot de bescherming hebben bijgedragen. De aanvraag bevat ook een historisch gedeelte, geschreven door Ann Taverniers. We geven enkele grote lijnen.

Al in 1963 kreeg het Floordambos in een inventaris van het **Ministerie van Openbare Werken** een aparte vermelding als "eiken- en olmenbos op aangeslijkte gronden", omwille van zijn "botanisch en esthetisch belang".

Het Floordambos op de Villaretkaart (1745–1748), één van de vroegste gedetailleerde kaarten van de Zuidelijke Nederlanden. Duidelijk herkenbaar is het langgerekte bosmassief met zijn grillige omtrek. © Geopunt Vlaanderen

Dagboek van een Melsbroekse soldaat 1939-1940

GILBERTE EN PIETER PEETERS

Een inkijk in het dagelijks leven van een soldaat

Archivaris Pieter en zijn zus Gilberte koesteren het dagboekje van hun vader Albert Peeters, dat ze bij het opruimen van oude documenten terugvonden. Het schriftje werd uitgegeven door de KAJ (Katholieke Arbeiders Jeugd) en volgt de kerkelijke kalender, te beginnen op 3 december 1939, de eerste zondag van de Advent. Na 85 jaar is het potloodschrift soms moeilijk leesbaar. Voor dit artikel behielden we de originele spelling van Albert, maar kortten we de wekdagen in voor een compacte overzicht.

Het boekje in kwestie van de KAJ
(Katholieke Arbeiders Jeugd)

Albert Willem Peeters (Beire van Stefanie van Luppekebette)
(° 4 september 1919, Melsbroek - † 17 December 2005, Perk)

Vooraan noteerde Albert zijn gegevens:

Peeters Albert, Steenweg op Perk 31, Melsbroek

Dan volgt zijn dagboek:

December

Van zon tot din 5 december 1939: Verlof

Zon 10 december (100 x 50): 144 = 34,16

Dit is vrijwel zeker een schietoefening op een schietstand van 100 op 50 meter, met 144 schoten en een score van 34,16 punten.

Januari

Woe 3 januari 1940: Wacht.

Van 6 tot 10 januari: Verlof.

Don 11 januari: Wacht.

Zat 13 januari: Alarm. Vertrek uit Evere om 11 uur van den nachte naar Neerhespen, aangekomen te 3 uur.

Zon 14 januari: De wacht opgetrokken te 11 uur smorgens bij de vliegtuigen tot 5 uur s'avonds tis maandag vliegtuig 97 verongelukt.

Metaalverhaal: Een zilveren denier uit middeleeuws Brabant

STEF ANDRIES

Een muntje zo groot als een duimnagel, met een eeuwenoud verhaal

Een bijzondere vondst

Tijdens een van de zoektochten met mijn metaal-detector in onze mooie gemeente deed ik alweer een opmerkelijke ontdekking: ik vond een zilveren denier uit de dertiende eeuw.

Na eeuwenlang verborgen te hebben gelegen in de Steenokkerzeelse zandleem-grond kwam dit stukje geschiedenis opnieuw tevoorschijn. Een tastbare herinnering aan de tijd dat het hertogdom Brabant uitgroeide tot een van de machtigste vorstendommen in de Lage Landen.

Het muntje

De denier meet amper 11 millimeter en weegt een halve gram. Toch was dit muntje in zijn tijd een courante "klinkende munt" die dagelijks van hand tot hand ging. Het zilver van dit muntje glinstert na zeven eeuwen in de grond nog steeds.

Op de **voorzijde** staat een wapenschild met een links klimmende leeuw en het opschrift H.DVCIS, als afkorting van *Henricus Ducis*, wat staat voor *Hertog Hendrik*.

De **keerzijde** toont het typische Brabantse kruis met in de vier hoeken de letters B A S T, vermoedelijk de initialen van de muntmeester die verantwoordelijk was voor de aanmaak.

Klinkende munt

Deze term verwijst naar het "echte" edelmetalen geld (goud of zilver) dat een helder geluid maakt als je het op een hard oppervlak laat vallen, in tegenstelling tot vals geld of papiergeld.

Wat kon je ermee kopen?

De denier (afgeleid van het Romeinse *denarius*), in onze streken ook wel *penning* genoemd, was in de 13e eeuw hét betaalmiddel van West-Europa.

De waarde was bescheiden: voor één denier kocht je tien eieren of een halve kip.

Oproep

Gooi niets weg!

Heb je oude foto's, brieven, documenten, trouwboekjes, doods-brieven of andere spullen die iets vertellen over de geschiedenis van Steenokkerzeel? Gooi ze niet zomaar weg! Misschien kunnen wij ze gebruiken voor ons archief.

Dankzij de vele schenkingen hebben we al heel wat mooie stukken kunnen bewaren. Ook jouw bijdrage kan helpen om het verhaal van onze gemeente levendig te houden!

Wil je documenten schenken?

Neem contact op met onze archivaris Pieter Peeters op 0495/21.93.00 of archief@heemkringsteenokkerzeel.be

Ontvang onze gratis nieuwsbrief

Wist je dat we regelmatig een **digitale nieuwsbrief** uitsturen met het laatste nieuws, leuke weetjes en aankondigingen van lezingen en uitstappen?

Wil je niets missen? Surf dan naar onze website en klik op de link om je eenvoudig en gratis te registreren.

Zo blijf je automatisch op de hoogte van al onze updates!

Heb je een hart voor Steenokkerzeel?

We zijn steeds op zoek naar geboren vertellers!

Heb je een boeiend verhaal, warme herinnering of interessant onderwerp dat je graag wil delen met anderen? Stuur ons dan een e-mail en wie weet verschijnt jouw tekst binnenkort in De Veerle, op onze sociale media of op onze website!

Stuur ons een e-mail

Bestuur: terham@heemkringsteenokkerzeel.be

Redactie: deveerle@heemkringsteenokkerzeel.be

Website

www.heemkringsteenokkerzeel.be

Facebook pagina

[facebook.com/
HeemkringTerHam](https://facebook.com/HeemkringTerHam)

Facebook groep

[facebook.com/groups/
heemkringterham](https://facebook.com/groups/heemkringterham)

